

Συνεργασία Δύναμη Ανάπτυξης

Αντιπρόεδρος,
Επιμελητηρίου Χανίων

Γιάννης Μαργαρίτης

Η Κρήτη διαθέτει ένα αξιοσημείωτο τουριστικό προϊόν, με πλούσιο φυσικό περιβάλλον (θάλασσα, ορεινούς όγκους, κλπ) και σημαντικά μνημεία πολιτισμού.

Στόχος μας μετά την επαναφορά στην κανονικότητα είναι η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτουμε προκειμένου να επιτύχουμε την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και την προσέλκυση νέων μορφών τουρισμού. Το τουριστικό προϊόν μας πρέπει να απευθύνεται σε πιο ενήμερους, πιο εκλεκτικούς, πιο απαιτητικούς και πιο εύπορους τουρίστες και μάλιστα για 12 μήνες το χρόνο.

Αυτό προϋποθέτει τη σταδιακή αλλά σύντομη, κατά το δυνατόν, μετάβαση από τον μαζικό, παραθεριστικό τουρισμό της παραλίας, (ο οποίος πάντως θα συνεχίσει να είναι ένα από τα βασικά μας προϊόντα), στον θεματικό - εναλλακτικό τουρισμό. Οι ειδικές μορφές τουρισμού, ιδιαίτερα οι ήπιες μορφές μπορούν να συμβάλουν, σε μεγάλο βαθμό, στη σύνθεση και προσφορά μιας συνολικής εμπειρίας στον φιλοξενούμενο επισκέπτη.

Για τον σκοπό αυτό, η Κρήτη διαθέτει πλούσιους τουριστικούς πόρους: Φυσικό περιβάλλον, πολιτιστικό απόθεμα, πλούσια παραγωγή τοπικών προϊόντων, το Κρητικό διατροφικό πρότυπο, ποιοτικές μονάδες φιλοξενίας και καλές υπηρεσίες από ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών. Παρουσιάζει όμως σημαντικό έλλειμμα σε γενικές υποδομές προσβασιμότητας στους τουριστικούς τόπους αλλά και διακίνησης των προϊόντων της (οδικά δίκτυα, αεροδρόμια, λιμάνια, κ.λπ.).

Η Κρήτη αποτελεί τη ναυαρχίδα του τουρισμού της Ελλάδας. Πρέπει όλοι να κατανοήσουμε ότι η τουριστική ανάπτυξη και η προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος, της πολιτιστικής μας κληρονομιάς αλλά και της σύγχρονης πολιτιστικής παραγωγής, αποτελούν στόχους που όχι μόνο δεν αποκλείονται **αμοιβαίως** αλλά αντιθέτως, δρουν συμπληρωματικά

και αλληλοενισχύονται.

Το Κρητικό διατροφικό πρότυπο που απολαμβάνει παγκόσμια αναγνώριση, είναι ένας πολύτιμος τουριστικός πόρος που, δυστυχώς, παραμένει σχετικά ανεκμετάλλετος. Είναι γνωστό ότι μεταξύ των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, κορυφαίο ρόλο έχει ο γαστρονομικός τουρισμός.

Πράγματι, η γεύση αποτελεί πολύτιμο στοιχείο του πολιτισμού μιας χώρας ή μιας περιοχής. Ιδιαίτερα, η παραδοσιακή κουζίνα, και η οινική παράδοση, ως μείζον συνθετικό της τουριστικής προσφοράς, μπορεί να είναι σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και μπορεί να συμβάλει στην απορρόφηση και προβολή των προϊόντων της κρητικής παραγωγής.

Σ' αυτή την προσπάθεια, ο πολιτισμός της γεύσης και του οίνου, μαζί με τις άλλες εναλλακτικές μορφές τουρισμού, μπορεί να έχει πρωταρχικό ρόλο. Το Κρητικό διατροφικό πρότυπο, η Κρητική κουζίνα, σε αρμονική σύνδεση με τον Κρητικό αμπελώνα, αποτελούν πολύτιμους τουριστικούς πόρους.

Οι κρουαζιέρες είναι ένα θέμα που απασχολεί το σύνολο των νησιωτικών Δήμων και πρέπει να αποτελεί αντικείμενο συνεργασίας όλων των αρμοδίων φορέων, συλλόγων και επιχειρηματιών του κλάδου. Είναι διαπιστωμένο ότι η κρουαζιέρα είναι από μόνη της ένα μεγάλο κεφάλαιο, αφού το είδος αυτού του τουρισμού δεν απευθύνεται μόνο σε μια επαγγελματική τάξη, αλλά στο σύνολο του επιχειρηματικού κόσμου και κατ' επέκταση στην ίδια τη ζωή του νησιού.

Η Κρήτη έχει το τεράστιο συγκριτικό πλεονέκτημα να αποτελεί γεωγραφικό σταυροδρόμι στη Μεσόγειο.

Οι κατακλυσμιαίες αλλαγές στον αραβικό κόσμο και κυρίως στη γειτονιά μας τη Β. Αφρική μας δείχνουν τόσο ότι είμαστε απροετοίμαστοι να διαμορφώσουμε το μέλλον όσο και προς τα που θα κινηθεί η δυναμική της ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια. Πρέπει να αξιοποιηθούν αυτές οι δυνατότητες της γεωγραφικής θέσης, παράλληλα με τις τοπικές δυνατότητες και τη Περιφερειακή διοίκηση και να συνταχθεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο περιφερειακής ανάπτυξης με αξιοποίηση των τοπικών συμμαχιών και των γεωγραφικών δυνατοτήτων.

Στην προσπάθεια διαμόρφωσης ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης, εκτός από τις θετικές προτάσεις, πρέπει να ληφθούν υπόψη και δυο κίνδυνοι.

- Η παραβίαση της λεγόμενης φέρουσας ικανότητας της Κρήτης. Δεν πρέπει να επιβαρυνθεί υπερβολικά το ωραίο αυτό τοπίο με ρυπογόνες δραστηριότητες. Εάν καταστραφεί αυτό το ωραίο τοπίο, τότε θα καταστραφεί ο τουρισμός και οι άλλες δραστηριότητες.
- Η μονοκαλλιέργεια – μονοκουλτούρα. Το μοντέλο δεν πρέπει να έχει μονόπλευρο χαρακτήρα ανάπτυξης επικεντρώνοντας αποκλειστικά στον τουρισμό, αλλά ολοκληρωμένης συνολικής ανάπτυξης, που θα επεκτείνεται και στους άλλους τομείς, όπως οι υποδομές, η γεωργία, η κτηνοτροφία, η αλιεία, οι

υπηρεσίες, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός και άλλοι τομείς.

Η Κρήτη πρέπει να προσανατολιστεί προς τη διαμόρφωση ενός μοντέλου ανάπτυξης, βασισμένου στην έρευνα, στην γνώση, στην καινοτομία και στις νέες τεχνολογίες, το οποίο να έχει το χαρακτήρα ολοκληρωμένων συστημάτων παραγωγής και συναφών δραστηριοτήτων.

Η Κρήτη πρέπει να γίνει κόμβος του μέλλοντος της περιοχής, με μια στρατηγική ως ξεχωριστό αναπτυξιακό κέντρο της Νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Θα ήθελα εδώ να σας αναφέρω το μικρό θαύμα που επιτύχαμε από το 2012 έως το 2017 στον χώρο του τουρισμού. Η συνεργασία όλων των φορέων έφερε αύξηση 100% των αφίξεων εσωτερικού και 60% των αφίξεων εξωτερικού με την έλευση νέων αεροπορικών εταιρειών.

Η αναλογία επισκεπτών μέσω tour operator και ανεξάρτητων έφτασε από το 100% σχεδόν στο 50% - 50%. Αυτό μαζί με την αυξημένη δαπάνη κατά κεφαλή, αλλά και τις πολλές μικρές επενδύσεις στο χώρο του τουρισμού έδωσαν μία νέα ώθηση ανάπτυξης σε όλη την Κρήτη και ειδικότερα στην Δυτική, φτάνοντας ακόμα και το 20% του ΑΕΠ μέσα στην οικονομική κρίση. Δυστυχώς το 2018 και το 2019 είδαμε απώλεια της συνεχούς αύξησης και μείωση των επισκεπτών. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην τιμολογιακή πολιτική της νέας διοίκησης του αεροδρομίου Χανίων από την ιδιωτική εταιρεία, αλλά και στον τερματισμό της αγαστής συνεργασίας των τοπικά εμπλεκόμενων φορέων.

Η **Περιφέρεια της Κρήτης** μπορεί να αναδειχτεί σε πρότυπο ανάπτυξης, εφόσον διαμορφώσει ένα κατάλληλο βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο. Στην επίτευξη αυτού του στόχου μπορεί να συμβάλει και η πρόταση για το συνδυασμό δυο στρατηγικών περιφερειακής ανάπτυξης της Κρήτης.

Η πρώτη είναι η παραδοσιακή αναπτυξιακή στρατηγική που στηρίζεται στην αξιοποίηση των τοπικών κλασικών συντελεστών παραγωγής και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η Κρήτη στους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, της αλιείας, της ναυτιλίας, του τουρισμού και του πολιτισμού.

Η δεύτερη στρατηγική είναι η νέα στρατηγική δυναμικής ανάπτυξης που στηρίζεται στη γνώση, την έρευνα και την καινοτομία, στη δημιουργία νέων δυναμικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, με την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού δυναμικού του Πολυτεχνείου Κρήτης, του Πανεπιστημίου Κρήτης, του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων, το ΙΤΕ και άλλων επιστημονικών και πολιτιστικών ιδρυμάτων.

Είναι ώρα για δράση και η πανδημία μας έδωσε το χρόνο και την εμπειρία για να διορθώσουμε λάθη και αδυναμίες προσδιορίζοντας από την αρχή το τουριστικό προϊόν της Κρήτης μας.

Video

